

CVETJE

z vertov sv. Frančiška.

Časopis za verno katoliško ljudstvo,
zlasti za ude tretjega reda sv. Frančiška.

S posebnim blagoslovom
Njih Svetosti papeža Leona XIII.,
Njih Prezvzišenosti kneza nadškofa goriškega
in prečastitega generaljnega ministra celega frančiškanskega reda
vreja in izdaje

P. Stanislav Škrabec,
mašnik frančiškanskega reda na Kostanjevici.

Vsebina 9. zvezka.

K češčenju sv. Antona Padovanskega	257
Življenje sv. Leonarda Portomavriškega.	
XIV. pogl. Kako je ljubil sv. Leonard mater božjo	258
XV. pogl. Sv. Leonard gre v Rim. Razni misijoni v cerkveh državi	262
Sveti rožni venec. Žalostni del. III.	267
1. Predpodebe ternove krone	268
2. Skrivnostni pomen besede Ecce homo	270
Iz Jeruzalema k Sv. Janezu v gorah	272
Sv. Tomaža Akvinskega Razlaganje Gospodove molitve „Očenaš.“ (Dalje.)	
IV. Tretja prošnja: Zgodi se tvoja volja itd.	
17. Dar umnosti nas napeljuje na tretjo prošnjo	275
18. Bog hoče, da imejmo večno življenje	276
19. Druga volja božja je, da izpolnjujemo njegove zapovedi	277
20. Bog hoče, da se vernimo v stan, v kateri je bil vstvarjen prvi človek	278
21. Ko pravimo Zgodi se tvoja volja, prostimo, naj se zgodi tudi v našem mesu	279
Vsakdanji kruh. 9. Za mesec september — kimavec	279
Marijina hišica v Loreti. (Dalje)	282
Ljubezen do vbozih	284
Priporočilo v molitev	286
Zahvala za vslišano molitev	286

V GORICI.

Hilarijanska tiskarna.

1894.

Izhaja v nedoločenih obrokih. Velja cel tečaj (12 zvezkov) 70 kr.

Nekoliko slovenske slovnice za poskušnjo.

(Dalje.)

4. Samo v ed. imenov. imajo na prvem zlogu naglas ' samostavniki kakor: na'sad, na'sti, na'sip, za'sip, prě-laz, prě'sad, pri'sad, sós'séd itd., v ostalih padežih povdarjajo korenski samoglasnik: na'sa'v nasti'la, pre-la'za, sos'e'da itd. kakor v §. 19. pod 3. naštetih. Neketeri vender hranijo naglas na prvem zlogu tudi v rodilniku in ostalih padežih: na'uk, na'uka; na'rod, na'roda; Za'greb, Za'greba.

5. Samo v ed. mestniku imajo ' na predposlednjem zlogu: bé'gù, bré'gù, do'l'gù, ko'l'kù, kva'sù, la'sù, lè'dù, lè'sù, ma'hù, mé'dù, mé'hù, mi'rù, mra'kù, pa'njù, pra'hù, slè'dù, smra'dù, sné'gù, sta'nù, stra'hù, vra'tù, zi'dù, zó'bù, žlè'bù; jè'di, kló'pi, la'sti, obla'sti, ma'sti, pa'sti, pa'r'sti, rě'či, sě'či, skār'bi, stār'di, stra'ni, stva'ri, škār'li, ta'hti, vār'vi, vē'sti, svē'sti, žār'di.¹⁾

6. Samostavniki srednjega spola v edinstvu: a'pnò, dlě'tò, gnj'ězdò, krilò, mlě'kò, pi'smò, pla'tnò, povrě'slò, vi'nò, žrě'lò, lí'ce; v množtvu: ja'jca, u'sta, vra'ta. Le v ed. im.: dē'te (rod. dētē'ta).

7. Samostavniki debela na -a z nepremikavnim naglasom: bra'na, bra'zda, cē'na, du'sša, gli'na, gli'sta, hra'na, hva'la, kār'ma, lé'ča, lē'ha, lē'ska, ló'ka, mó'ka, pró'ga, rē'ka, rē'sa, ru'da, Sa'va, sār'na, slu'ga, sna'ga, svē'ča, svi'nj'a, tra'va, tró'ba, vār'ba, vla'da, za'rja, zvē'zda, žlě'za, žo'l'na. Naglas ' ostaja na svojem samoglasniku nespremenjen v vseh padežih razen orodnika edinstva in rodilnika množstva, kjer se spreminja v ' : bra'zde; z bra'zdo, bra'zd.

8. Samostavniki debela na -a s premikavnim naglasom v edinstv. imen.: bra'da, gla'va, grě'da, pe'ta, ro'ka, stē'na, vo'jska, zi'ma. Ta naglas je na svojem mestu ohranjen le še v daj. in mestniku ed., v rod. in lahko tudi v daj. in mestn. množtv. števila.

9. Neketeri nedoločni pridevniki v vseh spolih in padežih: bē'l, čār'n, hra'bār, kra'sàn, kra'ták, mi'ràn, mla'čàn, mó'dār, na'gà'l, okró'gà'l, oprě'sàn, plī'tà'v, pra'zàn, smē'sàn, sna'žàn, tē'čàn, trē'zà'v.²⁾

¹⁾ Pri nas ravno tako v dajavniku: h bré'gù, h zi'dù. Že se spreminja v o': bro'dù, do'lù, do'mà, dro'bà, gno'jù, go'dù, gro'mù, ho'dù, mo'stù, no'sù, ro'dù, ro'gù, so'kù, vo'zù; ko'sti, mo'či, no'či, so'li; č se nadomešča z e' v: pe'či, pe'sti; na končnici hranijo povdarek: časti, kār'vi, lā'ži, rā'ži, vasí.

²⁾ Iz naše slovenščine pa ne moremo vedeti, kdaj je v takih primerih ' po prestopu z naslednjega na sprednji dolgi samoglasnik; bi'stār bi'

CVETJE

z vertov svetega Frančiška.

XIII. tečaj.

V Gorici, 1894.

9. zvezek.

K češčanju sv. Antona Padovanskega.

Dne 28. sušca 1763. je podelil papež Klemen XIII. popolni odpustek za vsaki torek celega leta vsem vernim, ki se v kaki cerkvi manjših bratov sv. Frančiška, „rekolekti“ imenovanih, v okrajinah Nemčije in Belgije skesano spovedo in sveto rešno telo prejmejo ter nekoliko časa pobožno molijo v papežev namen pred svetim rešnim telesom z dovoljenjem škofovim k časti sv. Antona Padovanskega izpostavljenim. Ta odpustek so sveti oče Leon XIII. 3. julija letošnjega leta raztegnili na vse cerkve manjših bratov po vseh okrajinah — velika pravica, s katero je sv. Anton Padovanski visoko povzdignjen mej vsemi drugimi svetniki. Do zdaj je bil v naših cerkvah le okoli 30 dni v letu popolni odpustek za vse verne; zdaj je to število naenkrat več ko podvojeno. Koliker vemo, se po nemških okrajinah vsaki torek mej eno sveto mašo na čast sv. Antonu izpostavlja presveto rešno telo. Na dalje se bo blizu tako godilo gotovo po vseh samostanih našega reda, kjer bo kolikaj-mogoče. Po mestih bodo tretjeredniki (in drugi) potemtakem lahko vsaki torek dobili popolni odpustek, za kar bo zadostovala tjedenska spoved; pa tudi tisti, ki nimajo časa in priložnosti vsak teden prejemati svetih zakramentov, bo s tem zadobivanje popolnega odpustka jako olajšano.

„Pobožno zedinjenje sv. Antona“ prav veselo raste; 1. julija je imelo vže čez 10.000 udov. Ko vestnik te bratovščine so ustanovili pater generalj mesečni list z imenom „Glas sv. Antona“. Izhajati ima v jezikih francoskem, italijanskem, španskem in portugalskem. Do zdaj je izešlo 1. in 2. število v francoski izdaji (*La Voix de S. Antoine*) tiskani v frančiškanski misijonski tiskarnici v Vanvoh (*Vanves*) blizu Pariza na lepem papirju v veliki četverki s primerno okrašenimi platnicami. Stane 5 frankov na leto in se more naročiti pri: „R. P. Directeur de la Pieuse Union, 124. via Merulana“ v Rimu. Kedor ume francoski in se hoče nadalje vaditi tako imenitnega jezika, bi vtegnil vesel biti tega lepega mesečnika, ki ima tudi prav čedne podobe. — Sicer pa izhaja razen tega še precej časopisov, ki imajo namen razširjevati češčenje sv. Antona Padovanskega. „La Voix“ jih našteva sedem: tri francoske, dva nemška, enega angleškega in enega španskega. Seveda tudi vsi drugi frančiškanski (pod tem imenom umemo ob enem tudi kapucinske) listi, ki jih je zdaj že prav mnogo po raznih delih sveta, enako več ali menj priporočajo in razširjujejo češčenje velikega svetega Antona. Tudi mi smo storili koliker toliko ter smo pripravljani še na dalje storiti, kar bo v naši moči. Sveti Anton pa sprejmi naš list v svoje mogočno varstvo, izprosi mu blagoslov božji ter ga razširi mej narodom, ki ni poslednji mej njegovimi zvestimi častivci!

Življenje sv. Leonarda Portomavriškega.

(P. A. M.)

XIV. Poglavlje.

Kako je ljubil sv. Leonard mater božjo.

Marija, naj se posuši moj jezik, naj otemne moje oči, naj se za vedno zapro moje ustnice, ke bi imel kedaj prenehati, poveličevati Tebe mater mojega Boga, ljubiti Tebe mojo takovsmiljeno mater, priserčno častiti Tebe kraljico nebes in zemlje!

Dva nova občutka, pravi neki pobožni pisatelj, je sv. kerščanska vera vsadila v serce na novo prerojenega človeka. E-

den je ljubezen do našega brata in se imenuje ljubezen do bližnjega, drugi je ljubezen do matere in ta je nedopovedljiva.

To mater dobro poznamo, ona je Marija, mati božja, mati človeških otrok, naša mati! Ali nobeden ni v stanu popisati čutil, ki jih občuti serce pobožnega kristijana, ki goreče Marijo ljubi. To otroško ljubezen do nebeške matere najdemo pri vsakem svetniku. Poslušajmo, kako lepo in vzvišeno je poveličeval sv. Leonard slavo in visokost matere božje. „Gotovo je bil to važen trenutek, piše on, ko je bila presveta Trojica tako rekoč k posvetovanju zbrana, in čakala, da bodo deviške ustnice Marijine privolile in tako odločile največjo srečo nebes in zemlje. Kaker hitro so njena blažena usta spregovorila besede „zgodí se,“ vže je hitel sin Najvišjega v naročje device in jo imenoval sè sinovskim srcem mater in Marija ga je z materinim srcem imenovala sinu. Ta novica se je hitro razširila po vseh verstah natore in milosti, in vse nebeške verste so ena drugi govorile: Bog je Sin Marijin! Marija mati božja! O koliko veselje, kolika sladkost, kolika blaženost v nebesih in na zemlji! Veselo petje se je razlegalo čez hribe in doline, povsod se je razneslo veselo naznanilo: Marija, preblažena devica, je mati božja! Nebesa so se radovala, zemlja se je okitila z lepimi cveticami, le pekel je škripal od besnosti in černe zavisti. Ali se moremo čuditi, da sveti evangelisti skoraj nič družega ne povedo v hvalo Mariji kaker, da je mati božja?! Vedeli so namreč, da izvirajo iz te edine prednosti, kaker iz naj bogatišega vira vse druge prednosti in milosti, s katerimi je Bog Marijo poveličal.“ — „O velika devica, o vzvišena mati, o slavna kraljica, stori me vrednega te slaviti, da se ne pogreznem v brezno tvojega veličastva! Zakaj, jaz spoznam, da ke bi hotel kedo naštetí prednosti in milosti, s katerimi te je Bog obdaril, bi bilo to ravno toliko, kaker da bi hotel naštetí zvezde na nebu, pesek na bregu, bilke na travniku, liste na drevju, kapljice v morju. Ako vže en sam žarek milosti duši toliko lepoto podeli, da jo vsa nebesa občudujejo in da sè svojo bliščobo celo sončne žarke preseže, kako nepopisljivo lepo so še le storile preblaženo devico one velike, nezmerne milosti, s katerimi jo je Vsemogočni obdaril.

Ni pa to edini vzrok, zakaj mi Marijo ljubimo, ker je namreč mati božja, mati našega odrešenika, temuč mi jo tudi za to ljubimo, ker je ona naša ljubeznjiva mati. Sv. Leonard to njeno materino ljubezen do nas tako popisuje: „Nobena reč me na

svetu bolj ne veseli, kaker da smem sè svojim nevrednim jezikom govoriti o vzvišeni nebeški kraljici. In kaj naj rečem? Glejte jaz vam povem: Marija nas ljubi, ona nas ljubi s celim srcem! Kaj pravite k temu, bratje moji, kaj pravite? Ali bi vam mogel bolj veselo naznanilo povedati, kaker je to? Velika mati božja, kraljica angeljev, gospa nebeška nas ljubi, nas vbo-ge stvari, prah in pepel! O pri tako veselim naznanilu se nemorem zderžati, da bi ne vskliknil: O velika gospa, kako sem jaz zaslužil tvojo ljubezen? Kaj si našla dobrega nad menoj, da te sili me ljubiti? Kaj je človek, da se ga spominjaš? In vender, bratje, resnično je, da nas Marija ljubi in sicer ljubi s preserčno, nezapopadljivo ljubeznijo!“ „Marija je naša mati, praví on v svojem tretjem pogovoru o preblaženi Devici; da gotovo, visoko povzdignjena mati božja je tudi naša mati, kot tako nam jo je Zveličar na Kaljvariji zapustil, ko je k žalosti polni devici obrnjen ji priporočil Janeza ter rekel: Žena, glej tvoj sin! Hotel je reči: Mati moja! ti vidiš, da jaz vmiram na križu in da boš kmalu zgubila na svetu svojega sinu; pa na mestu mene ti zapuščam svojega ljubega Janeza in v njegovi osebi vse, ketere sem odrešil; sprejmi jih, podpiraj jih, tolaži jih, pomagaj jim. Oni bodo tvoji otroci in ti boš njih mati.“ — Zato je sv. Leonard preblaženo devico vedno imenoval „svojo ljubo mater,“ goreče, otroško jo je ljubil in se neprenehoma trudil, da bi tudi v sercu svojega bližnjega to ljubezen do nje užgal, kaker je sam napisal v svojih sklepih: „Močno hrepenim, ne le svoje serce nji posvetiti, temuč tudi na to delati, da se ta lepi ogenj ljubezni v vseh dušah vname. Povsod bom povelečeval njeno slavo, pogosto bom o nji govoril, vedno na njo mislil in opravljal pobožnosti, ki se navadno nji v čast opravljajo.“ Tako je on molil vsaki dan sv. rožni venec sedmeregga Marijinega veselja, vsaki dan se je dvanajstkrat globoko priklonil v spomin dvanajsterih velikih milosti, s katerimi je presveta Trojica preblaženo devico obdarila. Pri vsaketerem priklonu je svojo nebeško mater prosil za angeljsko čistost, za globoko ponižnost, za spreobrnjenje grešnikov in ob enem je zaterjeval, da jo hoče do zadnjega dihleja ljubiti in častiti kot svojo mater in gospo. Kederkoli je slišal vro biti, je molil „Zdrava Marija“ in obenem počastil njeno brezmadežno spočetje. Ko je zvonilo k angeljskemu češčenju, je pri prvem znamenju ponovil obljubo vboštva v roke božjega deteta, pri drugem obljubo pokorščine.

v roke Marijine, in pri tretjem obljubo čistosti v roke sv. Jožefa. Vsako saboto se je ostro postil in za velike Marijine praznike se je tri dni poprej pripravljaj. Na svojih persih je nosil leseno tablico, na kateri je bila na eni strani podoba njegove ljube nebeške matere, na drugi pa podoba sv. Vincencija Fererija. Keder koli se je učil ali kaj bral je imel to tablico vedno pred seboj. Vse, kar je imel dobrega nad seboj ali karkoli je dobrega storil, je pripisoval vsmiljenju in priprošnji Marijini. Ta otroška ljubezen do Marije ga je priganjala, da se je na vso moč trudil za njeno češčenje. Na vsakem misijonu je spodbujal verne kristijane, naj se v vsaki stiski k Mariji zatečejo, naj v svoji oporoki določijo tudi kak znesek denarja, ki se mora mej vboge razdeliti, pa le pod tem pogojem, da bodo vsak večer sv. rožni venec molili. Pri vsakem misijonu je imel eno pridigo o preblaženi devici Mariji, katero je govoril s toliko priserčnostjo in navdušenostjo, da je omečil najbolj terda serca. Neštevilno spreobrnjenj se je zgodilo po teh njegovih Marijinih pridigah. Sv. Leonard je večkrat sam rekel: „Kar ne premore ne strah pred sodbo in peklom, kar ne opravijo druge še tako pretresljive pridige, to stori pridiga moje ljube matere Marije.“ Da bomo vsaj nekoliko spoznali, kako mu je gorelo serce v sveti ljubezni, keder je o Mariji pridigal, hočemo tukaj navesti le nekoliko stavkov iz njegovih pridig.

Ko je bil se zgovornimi besedami povedal, kako nas Marija ljubi, nadaljuje tako: „Ali zdaj menite, o kristijani, da zapopadete ljubezni globočino, s katero nas Marija ljubi? Vi se motite. Mi jo bomo le takrat prav zapopadli, ko bomo, peljani od svojega angelja variha, pervikrat prestopili prag nebeških vrat; takrat nam bo vzvišena kraljica in mogočna gospa naproti prišla, nas bo sprejela z ljubeznivim nasmehljajem, nas bo pogledala s pogledom, ki vsa nebesa z vedno novim veseljem napolnjuje in polna milobe nam bo rekla: „Vas je moj sin Jezus blagoslovil. Pridite, tudi jaz vas hočem blagosloviti. O, predragi, ke bi v nebesih nobenega družega predmeta lepote ne bilo, kakker edino le ta prekrasen pogled Marijin o kako lepa nebesa bi bila to! Pa prišel bo, prišel bo oni blaženi trenutek, ko se bodo moje oči vtopile v presveto, premilo obličje Marijino. Od ljubezni ves prevzet je vskliknil apostelj: „Želje imam razvezan in s Kristusom biti;“ jaz pa hočem svoje hrepenenje drugače razodeti in reči: „Želje imam razvezan, in pri Mariji biti.“

Ko je hotel svojim poslušavcem povedati, v čem pravo Marijino češčenje obstoji, je vprašal: „Kedo je pravi Marijin častivec? Ali so tisti, ki mnogo rožnih vencev zmolijo, veliko miloščinje dajejo, se ostro postijo, slabih tovarišij se pa ne ogibljejo, sovraštva v sercu ne zatarejo, krivičnega blaga ne povernejo? Ne, ljubi moji, ti niso pravi častiveci; temuč tisti, ki čez vse sovražijo smertni greh iz ljubezni do Marije; tisti, ki v skušnjavi precej govore: „To se ne dopade moji častitljivi gospe Mariji, tega nigdar ne storim, jaz nočem žaliti svoje nebeške matere.“ To je pravo Marijino češčenje; ker drugače bi se reklo, da Marija ni le varihinja grešnikov, temuč tudi greha. Ako hočemo tedaj pravim Marijinim častivcem prišteti biti, moramo se svojim spreobrnjenjem k Bogu, pobožnost do Marije združiti.“

O, preblažena kraljica nebes, da je bilo dano gledati Leonardu, ko je še na tem svetu živel, kako je bil vpleten, po nezmotljivem izreku namestnika Kristusovega na zemlji, novi prelepi biser v krono tvojih nebeških prednosti, o, s kolikim veseljem bi bilo napolnjeno njegovo serce, ki je tako močno hrepenelo po tem, da bi bilo tvoje brezmadežno spočetje vsem otrokom sv. cerkve za versko resnico razglašeno!

Koliko se je sv. Leonard trudil, da bi se ta verska resnica v povzdigo Marijinega češčenja razglasila, je bilo popisano v I. letniku „Cvetja“ stran 333 in 361.

XV. Poglavje.

Sv. Leonard gre v Rim, kjer ga sv. oče papež poterdi v njegovem poklicu. — Razni misijoni v cerkveni deržavi.

Devetega februarja l. 1740 je vmerl papež Klemen XII. in še le čez pet mesecev je dobila sv. cerkev zopet svojega vidnega poglavarja, namreč Benedikta XIV. Sv. Leonard je hitel v Rim, da bi se poklonil sv. očetu in da bi ga on zagotovil o volji božji, posebno glede njegove misijonarske službe.

Ko je bil sv. Leonard sv. očeta vprašal, ali naj še nadalje opravlja svojo misijonarsko službo, ali pa naj v samostanu edino le za svojo dušo skerbi, mu je modri papež odgovoril, da je gotovo gospodu Bogu dopadljivo, ako on celo svoje življenje svetim misijonom posveti. „Vi ste vojak, mu je rekel, ki mora

v boju vmreti. Želimo, da nadaljujete svete misijone in sicer, da najpoprej pričnete z enim tukaj v Rimu in ljudstvo pripravite za sv. leto.“ Svetnik je slušal in od 13. novembra nadalje v petih cerkvah zaporedoma z velikim vspehom in blagoslovom božjim pridigoval. Naslednje leto je vodil sv. misijon v Terracini, Roki antiki, Rimu, Pipernu, Farfi, in Čivita dukale. V tem zadnjem mestu je živela neka Angela Savelli, ketera je bila izstopila iz samostana, v katerem je vže štiri leta živela. Tej gospodični je svetoval naš svetnik naj se verne za tri mesece nazaj v samostan in naj napravi sv. duhovne vaje. Vbogala je in proti koncu treh mesecev je v samostanu po kratki bolezni pobožno in vdano vmerla.

Na željo sv. očeta papeža je šel na to sv. Leonard v Gaeto. Častnikom tamošnje vojaške posadke ni bilo prav nič všeč, da bi svetnik ravno v tem času, bil je namreč predpustni čas, vodil sv. misijon in jih tako motil pri njih pustnih veselicah. Ko so pa videli, da se ženski spol kar nič ne zmeni za pustne norčije, so se tudi oni vdali in hodili poslušat misijonske pridige. Kesanje in poboljšanje je bilo splošno, le neki terdovraten grešnik ni hotel poslušati klicanja božjega. Pri pridigi o terdovratnem grešniku svetnik kar naenkrat z veliko gorečnostjo zakliče te besede: „Moje serce mi pravi, da je tukaj, mej vami en tak terdovratnež. Ako se ne spokori, je zgubljen. Še to noč ga bo kazen božja zadela.“ Tudi te pretresljive besede ga niso omehčale, pa še tisti večer se je okolu devete ure zgrudil mrtev na tla, obraz mu je počernel in se ostudno spačil. Nenavadno velik vtisek je ta slučaj napravil na prebivalce mesta Gaeta. Ko jim je bil sv. misijonar v pridigi o materi božji priporočil, naj se spravijo sè svojimi sovražniki, je mestni komandant precej vstal, šel pred tron škofa, keterega vže dlje časa še pozdravljaj ni, pokleknil predenj in mu roko poljubil. Vsi so želeli, da bi se svetnik še nekaj časa pri njih pomudil in imel sv. duhovne vaje. Pa prisiljen je bil odriniti proti Rimu, kjer je v sv. postnem času v palači Rospiljozi vodil očitne duhovne vaje za ljudstvo. Ravno ta čas je v Rimu zbolel neki prijatelj našega svetnika, visok gospod, ki je po nasvetu in opominjevanju sv. Leonarda mnogo dobrega storil. Le nekaj dni pred njegovo smertjo je svetnik zvedel, da živi ta gospod v sovraštvu sè svojim nečakom in se nikaker noče ž njim sprijazniti. Precej hiti k njemu in pravi: „Prevzvišenost! Jaz sem vas ljubil v ži-

vljenju, še bolj vas ljubim zdaj ko ste na pragu smerti. In zavoljo te ljubezni vam kar naravnost rečem: Odpustite svojemu nečaku ali boste pa pogubljeni.“ Te besede so omehčale terdo serce. Precej je poklical k sebi svojega nečaka, ga objel v kerščanski ljubezni, mu vse odpustil in kmalu na to je vmerl.

Po veliki noči najdemo svetnika v škofijah Terračina, Ponte Korvino in Palestrina. Meseca avgusta je zvedel, da mu je vmerl v Rimu njegov ljubi brat Anton. Hud vdarec je bil to za njegovo mehko in ljubeče serce. Vender je Bog kmalu poslal svojemu sluzabniku sladko tolažbo. V mestu Karvi je namreč negdo podaril svetniku silno lepo slikano podobo matere božje z božjim detetom v naročji. Močno je ta dar razveselil našega svetnika; vedno je to podobo seboj nosil in jo izpostavljaj pri sv. misijonu. Težko in vtrudljivo delo je bilo sv. Leonarda tako oslabilo, da se je v Bokinjanu pri prvi pridigi v omedlevici zgrudil na tla. Tako je bil slab, da so se vže resno balí za njegovo življenje, toda drugi dan je bil vže zopet na pridiznici ter je rekel: „Tovorni osel, moje telo, se je vergel na tla; jaz ga hočem kaznovati in krotiti, da se drugi krat ne bo upal kaj takega storiti, da se bo navadil terdno stati in ne pasti.“

V Bokinjanu je stanoval svetnik v hiši kapitana Gvadanija Nekega dne je našel ta blagi gospod svetnika v svoji izbi vsega vtopljenega v molitev, klečečega sredi najlepših cvetlic in najbolj zlahtnega sadja. Ko je bil pa svetnik odšel v cerkev, v izbi ni bilo več ne cvetlic ne sadja, temuč le prijeteu duh.

V Farfi je sv. Leonard ozdravil nekega hromastega mladeniča s tem, da se ga je doteknil s podobo preblažene device Marije brez madeža spočete. Ravno tako je ozdravil tamkaj tudi enega sključenega in enega slepega otroka.

Težko bi bilo popisati, koliko dobrega je storil sv. Leonard, koliko duš je rešil sè svojimi misijoni v Borgo di Rijeti, Belmonte in po raznih krajih škofije Tivoli. Iz te škofije ga je sv. oče papež poklical zopet v Rim. Pervi sv. misijon je vodil v redovni cerkvi pri svetih aposteljnih, kjer ga je enkrat poslušalo nunogo kardinaljev in enkrat tudi sam sv. oče. Po končanih svetih misijonih v Rimu je sv. Leonard hotel vstreči željam in prošnjam svoje domovine ter je zategadelj odrinil v dženoveško republiko. Dovoljeno mu je bilo pridigovati, kjerkoli je hotel in on se je tega dovoljenja v obilni meri poslužil ter prehodil ves zapadni del te dežele. Prišel je tudi v svoje rojstno

mesto, ki ga vže 34 let ni videlo. Meščani so ga sprejeli z največim veseljem. Sad sv. misijona je bil velik, k čemer je veliko pripomogla neka čudežna prikazen, o kateri se je govorica bliskoma mej ljudstvom raširila. Neki duhovnik bližnje vasi je bil prišel v Porto Mavricijo, da bi govoril sè sv. misijonarjem. Tiho je odperl vrata do izbe svetnikove in ga videl klečečega vsega v veliki svitlobi.

Berž je zopet vrata zaperl, ker se je v sv. strahu bal svetnika v molitvi motiti. Po sv. misijonu je vodil sv. Leonard duhovne vaje v samostanu redovnic, kjer se je zopet razodel njegov preroški dar. Neka gospodična Marija Frančiška se je pogovarjala sè svetnikom o svojem dušnem zveličanju. On ji je svetoval naj stopi v samostan, naj ze vso gorečnostjo hodi po poti popolnosti in se pripravlja za večnost, ker mej svojim 19. in 20. letom bo ymerla. Marija Frančiška je storila vse, kar ji je bil naročil svetnik. Sedmega meseca njenega 19. leta še ni potekla polovica, ko se ji je na nogi napravilo majhino ulje, katero pa je bilo vzrok njene smerti. Druga gospodična, ki se je tudi v dotičnem samostanu učila, je razodela svetniku željo, sprejeti redcvni stan. Sv. Leonard ji reče: „Ljuba hči! ti ne boš nigdar redovnica“. Njej se ta odgovor ni kar nič dopadel in v enomer je svetniku zaterjevala, da je njena terdna, neomahljiva volja svet zapustiti. Svetnik ji zopet reče: „Ti imaš zdaj sicer terdno voljo, toda rečem ti še enkrat, redovnica ne boš nigdar“. Gospodična je še dve leti ostala pri svojem sklepu in vse je bilo vže pripravljeno, da bi jo preoblekli v redovniško obleko, le še par dni je hotela preživeti v svoji domači hiši. In glej, v tem kratkem času jo je zapeljivost sveta odtujila njene-mu poklicu. V samostan se ni več vernila, temuč kmalu na to se je omožila in še prav mlada je vmerla.

Veliko spoštovanje, katero so imeli do svetnika prebivavci Portomavriški, jih je nagnilo, da so nekemu slikarju naročili, naj jim napravi sliko svetnika v postavi pridigarja. Nekaj visokih gospodov je šlo na to k sv. Leonardu, ki so mu pokazali sliko in ga vprašali, ako pozna tega redovnika. Svetnik se ves prestrašen oberne do gospodov in reče: „Kaj ste mi to storili! Bog vam to odpusti!“ Njegovo obličje je oblila erdečica in glasno se je pričel jokati. Gospodje so se zavzeli, ko so videli to prestrašenje in žalost svetnikovo, in eden drugemu so govorili: „Mislili smo, da bomo vstregli p. Leonardu, pa smo mu le žalost

napravili.“ Oni še slutili niso, kako močno je žalilo to očitno spoštovanje globoko ponižnost našega svetnika. Ravno ta velika ponižnost je bila tudi vzrok, da mu je bilo vselej tako zoperno in nedopadljivo, keder je zapazil, da je gdo iz spoštovanja, kak košček njegovega plašča, ali habita odrezal. Ko je bil enkrat v Arpinu nekega moža zapazil, da mu je odrezal košček obleke, je rekel: „No, lep dobiček imate zdaj. Zdaj ste bogati, kaj ne?“

Ko je bil še v Porto Mavriciju, so ga prebivavci mesta Dženove prosili naj bi tudi njih osrečil sè sv. misijonom. Sv. Leonard se ni dolgo pomišljeval, temuč nemudoma je zapustil svoje rojstno mesto ter hitel proti Dženovi, ker je vedel, da bo tam bogata žetev. In v resnici je toliko ljudstva skupaj privrelo, da so morali postaviti pridiznico pri velikih vratih samostanske cerkve, da so mogli poslušati svetega misijonarja ljudje tako znotraj v cerkvi, kaker tudi zunaj pred cerkvijo. Pa še to ni zadostovalo. Večkrat je moral popolnoma na prostem, obširnem tergu, oznanjevati tisočerim božjo besedo. V spomin na ta sv. misijon je svetovavstvo dženoveške republike dalo napraviti na tem terga iz belega in črnega kamenja vzvišen prostor in gori postaviti tri križe z napisom: O moj Jezus, vsmiljenje! Tudi so dali napraviti na željo svetnikovo, lepo marmornato ploščo, v kateri so bila vdolbljena presveta imena Jezus in Marija. To ploščo so potem mej slovesnim zvonjenjem in mogočnim streljanjem vzdali na palačo Monte Reale. Vsem mestom republike so poslali povelje, enako storiti. Ko je bil sv. Leonard po svoji vernitvi iz Korzike to zvedel, je pisal deržavnemu tajniku pismo, iz katerega bodi sledeče posneto:

„Milost sv. Duha naj bo z Vašo Visokostjo. Moje pero ne more popisati veselja, s katerim je bilo napolnjeno moje serce, ko sem zvedel, kakošno slovesnost v čast presvetega imena Jezusa in Marije ste obhajali v vašem mestu Upam da se bodo morali zdaj vklóniti vsi naši sovražniki, ker je celo nebo iz hvaležnosti dolžno to Vaše mesto braniti, mesto, ki se ni sramovalo sv. evangelija, ki nosi okičeno svoje čelo z dragocenim biserom presvetega imena Jezusovega.“

Mej tem časom je bilo sv. Leonardu iz Rima naznanjeno, da želi mesto Nica imeti sv. misijon. Meščani so ga sicer lepo in z velikim spoštovanjem sprejeli, tudi kralj Karol Emanuel je bil vsem oblastnijam zapovedal sv. misijonarja podpirati in mu

noberih zaprek ne delati; toda ravno tisti, ki bi bil imel sv. misijon, za keterega je poprej sam prozil, najbolj podpirati, je postal naenkrat drugih misli, da je dal misijonarjem razločno spoznati, da bi mu bilo najljubše, ke bi šli, od koder so prišli. Tovariši našega svetnika so se čudili tej spremembi in nejevoljni so postali. Svetnik popolnoma miren reče: „Ravno prav je to. Glejte, Bog dela ravnotežje. Velika hvala, katero smo želi v Dženovi, nas bi vtegnila prevzetne storiti, tukaj nas pa proč pode. Bog vže ve, kaj je treba, da ponižni ostanemo.“ Brez vsake nejevolje vkaže svetnik svoje reči skupaj spraviti in kmalu odide sè svojimi tovariši iz mesta.

Dženoveška republika si je sprosil od sv. očeta papeža dovoljenje, da sme poslati svetnika na otok Korziko, kjer so bile silno žalostne razmere. Poprej je sv. Leonard še misijonaril v Luki, Pistoji in Vijoredžiju in nato iz Porto Venere odpotoval na otok.

Sv. rožni venec.

Žalostni del.

III.

Keteri je za nas sternjem kronan bil.

Vojaki so Jezusa slekli. in so mu škerlatast plašč ogernili; in so spletli krono iz ternja in so mu jo na glavo djali, in so ga zasramovali rekoč: zdrav bodi, kralj judovski.“

Mat. 27, 28.

Pobožni duhovnik Hipolit Galeatin v Florenci si je dal namalati glavo terpečega Jezusa — kronano s ternovo krono, z ranami pokrito in s kervjo oblito. To sliko je obesil na zid blizu okna; večkrat jo je ogledoval ter premišljeval neskončno ljubezen Kristusovo, ki ga je naklonila za nas toliko terpeti: iz tega premišljevanja so mu tekle najlepše misli, najboljši sklepi. — Vstric njegove hiše pa je stanovala neka ničemerna posvetna ženska; ta oseba ga je večkrat opazovala, kako ves zamaknjen stoji pred sliko — ona je menila, da se gleda v zercalo. Ne-

kega dne ga šaljivo poprosi, naj jej vender pokaže tisti špegel, pred katerim se on tako zaljubljeno ogleduje. Pobožni duhovnik jej spolni voljo, ter nese slikc, naj si nasiti radovednost. Pa kako ostermi ona ko vidi mesti dozdevnega špegla — sliko „Eccce homo!“ Duhovnik porabi to priliko in jej reče: „Tu imate tisti špegel, pred katerim bi se morali vsak dan ogledovati vi, kakor jaz. Glejte tukaj vbozega Odrešenika. kako je razmesarjen zaradi naših hudobij. Ali boste morla tudi vi tako nevsmiljeni ž njim, kaker so bili terdovratni judje, katerim je Piljatuž zastonj klical: „Eccce homo! — Glej človek!“ Glejte tudi vi tukaj, kaker je obraz gospodov nazmesarjen, tako je duša vaša razmesarjena od vaših grehov. Operite jo sè solzami resnične pokore, potlej bote mesti tega strašnega obraza gledali spremenjeni obraz Izveličarjev v nebesih“. Te besede so pretresle serce grešnici, živela je potem vse drugače — spokorno.

Nujmo! ravnajmo se tudi mi po besedah tega duhovnika Galeatina; ogledujmo se v sliki „Eccce homo, Glej človek,“ in premišljujmo britke bolečine našega Odrešenika, pa premišljujmo tudi, kako skažena in pokvarjena je naša duša po grehu!

1. Predpodobe ternove krone.

V svetem pismu, v bukvah sodnikov (gl. 9.) se bere, da so nekedaj drevesa volila kralja. Oljika je odklonila volitev; vinska terta ni hotela biti kralj, tudi smokva (figovo drevo) ne. Nazadnje so rekla drevesa ternovemu germu: „Pridi in kraljuj čez nas“. On jim je odgovoril: „Ako me res hočete za kralja postaviti, pridite in počivajte pod moje senco“. (Sodn. 9. 15.). Kar je v tej prispodobi (paraboli) predpodobljeno, to se je vresničilo, ko se je Jezus tako ponižal, da je ternovo krono na glavo vzel, ter s tem ternov germ požlahntil. Po tem poniževalnem venčanju našega Gospoda s ternjem je posvečen ternov germ, in mi bivamo v senci njegovega blagoslova.

Predpodoba žertve za grehe sveta, predpodoba našega Izveličarja Kristusa je tisti oven, ki ga je vgledal Abraham zapletenega v ternovem germu, ter ga daroval mesti sinu. (Mos. 22, 13.). Kristus je zapleten v ternje, ki je zrastle kot prekletstvo Božje za greh „Zemlja bo tebi ternje in osat rodila“ (Mos. I. 3, 18), da bi uničil ternje greha v naših sercih.

Goreč ternov germ nove verste se nam prikaže. Sam Bog goreč ljubezni do nas, obleče se s človeštvom, vzeme človeštvo na se, in nosi ternovo krono. Nujmo! pojdimo z Mozesom, in poglejmo, zakaj goreči germ ne zgori. (Mos. II. 3, 3.). Saj nas kliče sv. Duh z besedami: Pridite ven, ve Šijonske hčere in pogledajte kralja Salomona z vencem, s katerim ga je venčala njegova mati. (Vis. pes. 3. 81). To je: Pogledajte, kako je včlovečenega Sinu Božjega kronala nehvaležna Sinagoga.

Herodež, ki je poslal Jezusa nazaj k Piljatu v sramotni obleki, in ljudje, ki so terdili, češ, da se Jezus dela po krivici za judovskega kralja, navdali so rabeljne z mislijo, da smejo ravnati ž njim kaker s kraljem na posmeh. Zakaj rimski cesarji so imeli pravico in odlikovanje, da so nosili škerlatno obleko, krono na glavi, žezlo v rokah, in tako sprejemali češčenje; vse to so porabili vojaki pri Jezusu v zasmeh.

Po bičanju so oblekli Jezusa z njegovo obleko, in peljali na dvoji deželnega glavarja. Tu se je zbrala okoli njega cela četa rabeljnov in služnih vojakov. Slekli so ga, in mu dali mesti škerlata — staro, razdrapano vojaško obleko erdeče barve; splekli ternovo krono, mesti žezla (sceptra) so mu dali terst v roko; poklekovali so pred njega v zasramovalno počeščenje ter rekli: „Bodi pozdravljen, kralj judovski! Pljuvali so vanj, jemali mu terst iz roke in bili ga po glavi (Mat. 27, 27.); zakrivali mu oči, bili ga po licu, in rekli: „Povej, kedo te je vdaril“. (Mar. 15, 16.)

Ko so rabeljni z mirnim pripuščanjem Piljatovim delali z Jezusom, da so se že utrudili in nasitili brezbožnega zasramovanja: ga pelje deželni glavar vunkaj na pomole, ter ga pokaže zbranim judom, rekoč: *E c c e h o m o* — Glejte človeka. — Kakšen prizor! Jezus Kristus, pravi Bog in človek v jedni osebi, od pete do verh glave ranjen, ogernjen s sramotilnim plaščem, s kervjo preoblit, v zvezanih rokah deržeč terst, prizadevajoč si, da bi s pobešenimi rokami pokrival nagoto pred ljudstvom. Piljatuž vzbuditi njih usmiljenje in sočutje, jim zakliče: *E c c e h o m o* — Glejte človeka! Glejte tukaj enega izmed vas, vašega naroda, vaše kervi! — saj ni podoben človeku! Pismouki in farizeji in cela derhal so kričali pri pogledu Jezusa — strašna podoba njih lastne vesti — kaker na jedno gerlo: Proč ž njim, križaj ga! (Jan. 19.)

2. Skrivnostni pomen besede *Ecce homo*.

Kaker je izrekel Kajfež pri sodbi Jezusa proroške besede: „Bolje je, da vmerje jeden človek, kaker da bi celi narod poginil“ (Jan 18.), tako je izrazil Piljatuž skrivnostno resnico z besedo — *Ecce homo*. — V osebi Jezusa, strašno obdelanega, jim je pokazal sliko svoje vesti; pokazal jim je z *Ecce homo* podobo človeške duše, pokvarjene in spačene po grehu. — V nedolžnosti je bil stvarjen človek od Boga; dobri stvarnik ga je oblekel z obleko posvečujoče milosti Božje, postavil ga za gospodarja čez vesoljno stvarjenje. Vse v naravi je bilo pokorno človeku; kaker je zemlja veselila človeška serce s cvetjem in obilnim sadjem, tako je živalstvo služilo človeku radostno; v svitlobi milosti je gledal skrivnosti Božje, v svetosti volje ni poznal spačene slasti. — *Ecce homo*! Glej ga človeka, čiger dostojanstvo je malo niže mimo angeljev! Zaverženi angelji so zavidali človeku srečo, nastavljali so mu mrežo in skušnjavo.

Pa — prvi človek ni prestal skušnje, padel je in pehnil celi zarod v prepad. Človek, krona stvarjenja, kralj sveta, glej — ta se je spremenil v smešnega kralja, on je oblečen v škerlatni plašč grešne krivde, on ima v roki terst omahljive, nestanovitne volje, on ima terst grešne strasti, grešnega nagnjenja, on ima otemnelo dušno slepoto; tern hude vesti mu bode in pika serce; zemlja prekleta zavolj njega mu rodi osat in ternje; ternje težav, skerbi mu greni življenje do smernih bolečin; podnebne nezgode se vzdigujejo zoper njega; živali mu odpo vejo pokorščino; vse to kriči jednoglasno padlemu človeku, in propadlemu kralju: *Ecce homo*! Glej ga človeka, ki je zgubil moč in oblast, ki se je sam odstavil in pehnil s prestola. — Pa to je še največe prekletstvo greha, da človek sam ljubi še greh, in ga išče, in hrepeni po njem, kaker bi mu bil v slast in dobroto, ko mu vender donaša samo britkosti dušne, in težave telesne. — *Ecce homo*. Glejte človeka grešnega! tukaj seje slastni greh, tam bo žel pa pogubljenje.

Toda, dragi kristjan! ti ne smeš ostati v tem prokletstvu greha. Saj imaš milostivega Odrešenika in Izveličarja, ki je vzal nase in nosil krivdo greha, da bi oprostil tebe. On je kronan s ternjem, bičan in zasramovan, da bi pridobil tebi čast in slavo. Glej, ti kristijan! Jezus nosi škerlatni plašč greha, tebi pa daje belo obleko posvečujoče milosti in dedščine Božje; on

ima v roki terst slabosti in nestanovitnosti, tebi pa daje stano-
vitnost volje, razumnost prave modrosti, žezlo svobode. Tvoja
pregrešna slast, bolečine izvirajoče iz nje, kronajo Gospoda s
ternjem, on pa tebi daje venec otroka Božjega, svetega zataje-
vanja in premagovanja, in ponižne pokorščine, naj dosežeš en-
krat krono nevmerljivosti. Tvoja sramotilna sužnost v nasledkih
greha, tvoja odvisnost od narave in upornost živali je Gospodu
v porogo, on pa deli svetim ljudem oblast čez natoro, to je ti-
stim ljudem, kateri so milost odrešenja popolno dosegli, kateri
so v stanu rajske svetosti; njim so pokorni tiči v zraku, zverine
v hosti, ribe v vodi, dà — celo elementi so jim poslušni. —
Poglejmo to na zgledih.

Sveti Frančišek Serafinski povabi lastovice, naj prilete, ter
z njim vred hvalijo Boga; one žvergolijo toliko časa, da jim
reče utihniti, pa odferčijo. — In požrešni volk, ki je toliko ovac
raztergal sosedom, je Frančišku pohleven kakor domač pes. —
Grabljivemu medvedu, ki je okolico nadlegoval in davil živino,
vkaže opat Gal — in medved mu nosi derva za kurjavo. — Sv.
Anton Padovanski stopi na morski breg, ker ga niso hoteli po-
slušati meščanje, zakliče ribam, in glej — ribe in ribice pripla-
vajo, pomolijo iz morja glave in glavice, ter prav pazljivo poslu-
šajo slavo Božjo. — Frančišek Pavlanski razgerne svoj plašč
na veršino morja, in glej, on se pehje kakor v barki se vozeč dolgo
pot v kratkem času na svoj cilj in namen. — Školastika in njen
brat, sv. Benedikt, se snideta vsako leto enkrat, ter se razgo-
varjata o svetih rečeh, o pobožnosti; enkrat poprosi Školastika
brata Benedikta, naj bi ostal pri njej delj časa, kaker navadno;
brat Benedikt pa pravi, da nemore, da ne sme, da mora biti o
pravem času v samostanu. Školastika nasloni glavo na komolce,
moli, joka, solze teko in — glej, nebo prej čisto jasno, se za-
temni, zagermi in ploha se vlije in lije celo noč, da Benedikt
ni mogel domov. — Drugi dan vmerje Školastika, brat jo vidi
kaker golobico plavati v nebesa.

Ecce homo! — Glej ga človeka, kako veličastne se vzdiguje
od svojega padca!

Po grehu je zgubil človek čast in veljavo, oropan veličast-
va je postal v zasramovanje stvarjenju: sedaj se ga vsmili Bog,
postane človek in nosi krivdo in nasledke greha, da bi pripravil
človeka v prejšnjo veljavo. Po poniževanji in zasramovanju sve-
tega terpljenja je šel Jezus v veličastvo. Tudi mi bomo šli za

njim, tudi mi bomo kraljevali z Jezusom, ako bomo tukaj ponižno terpeli in se bojevali. Ali se boš morda branil, iz ljubezni do Jezusa prenašati vse težave in britkosti? Naj ti ne bode pot pokore preterda! Kot *Ecce homo*, z ranami ves pokrit, s ternjem kronan, te kliče ženin tvoje duše: Sin — hči, daj mi svoje serce! Glej, kolikò sem terpel za tebe; vzemi svoj križ, in hodi za menoj. Kedor hoče tamkaj krono veličastva imeti, ta se tukaj ne sme bati ternove krone.

Molite v. — O Jezus! ti si pokazal pri kronanji s ternjem čudovito ponižnost, poterpežljivost in krotkost. Vlij nam te čednosti v naša serca, da v britkosti in težavah ne bomo nevoljno godernjali, ampak ponižno s teboj terpeli, rekoč: Gospod! ne moja — ampak tvoja volja naj se godi.

Iz Jeruzalema k Sv. Janezu v gorah.

„Tiste dni se je Marija vzdignila ter se odpravila v gore hiteč, v mesto Judino, in stopila v hišo Zaharijevo ter pozdravila Elizabeto. In zgodilo se je, ko je slišala Elizabeta Marijino pozdravljenje, se je vzigralo dete v njenem telesu in Elizabeta je bila napolnjena Svetega Duha ter je zaklicala z velikim glasom in rekla: „Blagoslovljena ti mej ženami in blagoslovljen sad tvojega telesa! In od kod meni to, da pride mati mojega Gospoda k meni? Glej namreč, ko je prišel glas tvojega pozdravljenja v moja ušesa, se je vzigralo v radosti dete v mojem telesu. In blažena, ki si verovala, ker se bo izpolnilo, kar ti je bilo rečeno od Gospoda.“ In Marija je rekla: „Veliča moja duša Gospoda in vzradoval se je moj duh v Bogu, mojem rešitelju, ker se je ozerl na ponižnost svoje služabnice. Glej namreč, od sedaj me bodo blagrovali vsi rodovi, ker mi je storil velike reči silni in sveto je njegovo ime; in milost njegova v rodove rodov boječim se ga. Storil je moč v svoji rami, razkropil je ošabne v misli njih serca. Položil je mogočnike s prestolov in vzdignil ponižne. Lačne je napolnil dobrega in bogateče se je odpustil tešče. Sprejel je Izraelja svojega otroka, da se spomni milosti, kaker je govoril našim očetom, Abrahamu in semenu njegovemu do veka.“ Ostala pa je Marija ž njo okoli tri mesece.“ Tako pripoveduje sv. evangelist Luka 1, 39 — 56.

Kraj, kjer se je to godilo, se imenuje dandanašnji pri sv. Janezu v gorah ter je za Gospodovimi eno najznamenitih svetišč v Sveti Deželi. Ni še dolgo tega, ko so ljudje iz Jeruzalema po slabi poti sem hodili ali na mezgih ali osličih jezdarili; sedaj je pa že narejena sicer ozka vendar dovolj dobra vožna cesta; za eno medžijo ali 4 franke se lahko pripelješ sem in zopet nazaj v Jeruzalem v kočiji. Ta pot je sicer nekoliko daljša od prejšnje stare ali gre bolj po ravnem; v dveh urah se more po nji peš priti iz Jeruzalema. Stara je šla bolj vprek ne glede na stermine in doline, pa tudi mimo bolj znamenitih krajev in mogoče, da je že Marija po nji hodila. Nova se četrtert ure od Jeruzalema loči od Jafske ceste na levo ter gre nekoliko časa mej gostim velikim kamenjem; le semtertja se vidi kaka gredica, dalje kaka njivica in pa vinske terte. Potem se vspenja na majhin klanjec, kjer je soteska ali preval v dolino. Od tukaj, zlasti pa sè sosednega brežuljka je lep razgled na jeruzalemsko okolico, na mesto samo le nekoliko, bolj pa na Oljiskogoro, ako je zrak čist, celo do bregov mertvega morja in na nasprotni strani na mejzemeljsko morje. — Po imenu bi človek mislil, da je mesto sv. Janeza na kaki gori, ali to ni kako, temuč je 300 metrov niže od Jeruzalema. Jeruzalem stoji namreč 500 metrov nad morjem, Sv. Janez pa komaj 200. V gorah se pa imenuje, ker je v resnici obkoljeno z gorami ob vseh strani, Stoji pa v sloveči Terebintski dolini, vendar ne čisto na dnu; znižuje se na dalje še za kakih 100 metrov.

Na mestu nekedanjšega Zaharijevega domu stoji cerkva z votlino ali svetiščem, kjer je bil rojen sv. Janez Kerstnik. Cerkvico deli šest čveterovoglatih stebrov v tri ladje; v sredini je majhina kupola z osmimi okni na okrog. Od tod dobivajo notranji prostori svetlobo; od strani namreč nema oken, ker jo obdaja samostan od obeh. Altarjev ima sedem; eden od njih je na koncu leve ladje v natorni votlini sedem stopnjic nižje ali globočje od cerkve. Na tem mestu je bil rojen sv. Janez kerstnik. Sveto mesto ali votlino obdaja natorna skala od vseh strani; sprednji in stranski deli so oblečeni v bel marmor, obok je pa še kaker nekedar natorna skala. V cerkvi krasi veliki altar lep, visok, marmornat tabernakelj in pa v tronu prelep kip brezmadežnega spočetja presvete device Marije, ako sem prav razumel, špansko delo. Samostan je pod španskim pokroviteljstvom. Redovna družina obsega 23 oseb, večinoma Špancev.

Poleg samostana stoji nova lepa hiša sè 36 izbami, v katerih je do 80 postelj, in veliko, dolgo obednico, vse za romarje. Redko kateri namreč obiše Jeruzalem, da ne bi prišel tudi sem; včasih jih pride skupaj po 60, po 80 oseb in vse preskerbi samostan brezplačno sè vsem potrebnim.

Nadloga je, da je samostan obkoljen z nesnažno tursko vasjo z nakopičenimi hišami, ki so komaj človeškim stanovanjem podobne. Prebivavcev je nekaj čez 700, pa komaj da bi bilo 100 kristijanov mej njimi.

Na bližnjem nasprotnem hribu, 7 do 10 minut hoda od tukaj, je bila nekedaj Zaharijeva pristava. Tukaj je mesto, kjer ste se presveta Devica in pa teta Elizabeta pozdravili. Le-to svetišče, to je votlino, objemlje kapelica srednje velikosti z dvema oltarčkoma. Na desni strani poleg votline se vidi za omrežjem razpoklina žive skale z latinskim napisom okrog. Ko so bili Herodovi vojaki sem prihrumeli in iskali, kako bi malega Janezka vmorili, so bili že prav blizu tega mesta. Kar jih zapazi sv. Elizabeta ter v britki stiski zdihne k Bogu in nato zakliče skali: „Sprejmi in zakrij mater in otroka!“ In skala se odpre toliko, da se je sv. Elizabeta z otrokom lahko noter skri-la, ter se zopet zapre. Vojaki preiskujejo ali ničesar ne najdejo. Ko so odešli, se je skala zopet odperla ter ostala odperla do današnjega dne.

Še neko posebnost ima to svetišče ali votlina, na evangelijski strani poleg altarja izvira bister studenček, v katerem vode, zares dobre, nikoli ne zmanjka. Odpre se lična kamenita plošica, spusti nekoliko metrov globoko zajemalnik in zajme bistre, čiste in pravijo tudi zdravilne vode, kakeršne ni menda nikjer drugje v Palestini. Gotovo je bil ta studenček tukaj že ob Zaharijevem in Elizabetinem času.

Poleg kapelice stoji nov, visok in lep zvonik, sedaj še brez zvonov, upajo pa zvonove dobiti sè Španskega. Nad kapelico je nov jako prijazen samostanček za kakih šest ali sedem oseb; sedaj sta notri samo dva od tukajšne družine. Vsaki Marijin praznik pa pride popoldne vsa družina iz samostana sem, da počasti sveto mesto. Pojo se slovesno lavretanske litanije.

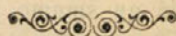
Od tukaj navzgor po bregu je vas ruske naselbine z raztresenimi hišami; menda je tu največ nekih ruskih redovnic. Imajo svojo cerkev in poleg zvonik sè štirimi težkimi zvonovi, tudi snažno hišo za svojega duhovnika. Sploh je vsa vasica jako

čedna, podobna kakemu lepšemu trgovišču evropskemu. Večkrat sem jo že prehodil ter se čudil, kako je vse zunaj in znotraj sušno in čisto, tako da se mi je zdelo, da sem kje v Evropi.

Nekako v sredi mej svetišči sv. Janeza in obiskanja Elizabetinega je močan studenec, ki zadostuje za vso vas, imenovan „Ain Sitti Mariam“ t. j. Marijina voda, Arabci pa mu pravijo navadno „Ain Kerim,“ kaker imenujejo tudi vas. K temu studencu je hodila presveta Devica po vodo, ko je skozi tri mesece stregla sveti Elizabeti. Tudi mohamedancem je to mesto sveto. Prej so imeli tu majhino zgradbo za molitev in vmivanje; zdaj, kar sem jaz tukaj, so pa sezidali novo moškejo z visokim minaretom (stolpom). Do tega studenca pelje nova cesta, nič dalje; križajo se pa tukaj peš poti na vse strani. Na desno navzdol gre v terebintsko dolino, koder pelje železnica iz Jafe v Jeruzalem, na levo navzgor prek gore se pride v dobrih dveh urah v Betlehem itd.

Priserčno pozdravljenje vsem dragim prijateljem!

Br. Brunon.

Sv. Tomaža Akvinskega

Razlaganje Gospodove molitve

„O čenaš“

(Dalje.)

IV. Tretja prošnja:

**Zgodi se tvoja volja, kaker v nebesih, tako
na zemlji.**

17. Dar umnosti nas napeljuje na tretjo prošnjo.

Tretji dar, ki ga dela v nas sveti Duh, se imenuje dar znanja. Sveti Duh namreč ne dela v dobrih samo daru strahu in daru pobožnosti, ki je sladak občutek do Boga, kaker je bilo rečeno, temuč dela človeka tudi modrega. In to je prosil David, ko je rekel: Dobrotljivost in strah in spoznanje me uči. (Ps. 118, 66.) In to je znanje, po katerem člo-

vek dobro živi, ki ga nas je učil sveti Duh. Mej drugim pa, kar pomaga k znanju in modrosti človeku, je največa modrost, da se človek ne zanaša na svojo čud. Ne zanašaj se na svojo razumnost. (Preg. 3, 5.) Zakaj tisti, ki se prevzemajo na svoje misli, tako da ne verjamejo drugim, temuč le sami sebi, taki se vedno najde in sodi, da so nespametni. Videl si človeka, da se sam sebi moder zdi, več upanja od njega bo imel ne modri. (Preg. 26, 12.) Da pa človek ne verjame svoji čudi, to izvira iz ponižnosti. Zato je tudi kraj ponižnosti modrost, kaker se pravi v Pregovorih 11, 2. Napuhnjeni pa preveč sami sebi verjamejo. Uči torej to sveti Duh po daru znanja, da namreč ne delamo svoje volje temuč božjo voljo. In torej vsled tega daru prošimo Boga, da naj se zgodi njegova volja kaker v nebesih tako na zemlji in v tem se kaže dar znanja. Zato se tako pravi Bogu: zgori se tvoja volja! Kaker ke bi bil kedo bolan in bi hotel kaj od zdravnika, ne bi hotel prav to in to, temuč po volji zdravnikovi; drugači, ke bi hotel le po svoji volji, bi bil neumen. Tako mi od Boga nič ne smemo prositi, razen kar stori z nami njegova volja, to je da se njegova volja nad nami izpolni. Tedaj je namreč človeško serce prav vravnano, keder se vjema z božjo voljo. To je storil Kristus. Z nebes sem prišel, ne da bi delal svojo voljo, temuč njegovo, ki me je poslal. (Jan. 6, 38.) Kristus ima namreč ko Bog ravno tisto voljo z Očetom, ko človek ima pa drugo voljo od Očeta in glede na to pravi, da ne dela svoje volje, ampak Očetovo. In zato nas uči moliti in prositi: Zgori se tvoja volja.

18. Bog hoče, da imejmo večno življenje.

Pa kaj je to, kar se pravi? Ali se ne pravi (v psaljm 113, 3.) Vse, karkoli hoče, stori? Če vse stori, kar hoče v nebesih in na zemlji, kaj je to, ker pravi: Zgori se tvoja volja kaker v nebesih, tako tudi na zemlji? Na to je vedeti, da hoče Bog troje z nami in mi prosimo, da naj se to dopolni. Pervo, kar Bog hoče z nami, je to, da naj imamo večno življenje. Kedorkoli namreč kaj stori zavoljo nekega namena, ta hoče s tisto stvarjo to, za kar jo naredi. Bog je pa naredil človeka, pa ne za nič, zakaj kaker se pravi: Si mari zastonj vstvaril vse človeške otroke? (Ps. 88, 48.) Vstvaril je torej ljudi za nekaj, pa ne za naslad-

nosti, ker jih imajo tudi živali, temuč da naj imajo večno življenje. Hoče torej Gospod, da naj ima človek večno življenje. Keder pa kaj doseže to, za kar je storjeno, se pravi, da se reši: keder pa ne doseže, se pravi, da se tista reč pogubi. Bog je pa naredil človeka zaradi večnega življenja. Ko torej doseže večno življenje, se reši, in to hoče Gospod. To je volja mojega Očeta, ki me je poslal, da sleherni, ki vidi sinu in veruje vanj, ima večno življenje.“ (Jan. 6, 40.) Ta volja pa je že izpolnjena nad angelji in svetniki, ki so v domovini, ker gledajo Boga in spoznavajo in uživajo ga. Mi pa želimo, da, kakor je volja božja izpolnjena nad blaženimi, ki so v nebesih, tako naj se izpolni nad nami, ki smo na zemlji. In to prosimo, ko molimo, zgori se tvoja volja nad nami, ki smo na zemlji, kakor nad svetniki, ki so v nebesih.

19. Druga volja božja je, da izpolnjujmo njegove zapovedi.

Druga volja božja glede nas je, da izpolnjujmo njegove zapovedi. Keder namreč kedo kaj želi, ne samo hoče tisto, kar želi, temuč vse, po čemer se k tistemu pride; kakor zdravnik, da doseže zdravje, hoče tudi vmérjenje jedi in zdravilo in drugo tako. Bog hoče, da naj imamo večno življenje. Če hočeš v življenje iti, izpolnjuj zapovedi. (Mat. 19, 17.) Hoče torej, da izpolnjujmo zapovedi. Pametno bogoslužje vaše, da izkusite, katera je volja božja dobra, dopadljiva in popolna (na Rimlj. 12, 1.) Dobra, ker koristna. Jaz sem Gospod, ki te učim, kar je koristno. (Izaija 48, 17.) Dopadljiva ljubečemu, in če drugim ni ljuba, ljubečemu je vendar prijetna. Luč je vzešla pravičnemu in njim, ki so ravnega serca, veselje. (Ps. 96, 11.) Popolna ker poštena. Bodite popolni, kakor je Vaš nebeški oče popoln. (Mat. 5, 48.) Tako torej, ko pravimo, zgori se tvoja volja, molimo, da bi izpolnjevali zapovedi božje. Ta volja božja pa se godi v pravičnih, v grešnikih se pa še ne godi. Pravični se pa zaznamenujejo z nebesi, grešniki pa sè zemljo. Prosimo torej, da se zgori volja božja na zemlji to je nad grešniki, kakor v nebesih to je nad pravičnimi. Zapomniti pa je, da se nam daje nauk iz načina govorjenja. Ne pravi namreč stori, niti storimo, temuč pravi, zgori se tvoja

volja. ker ste k večnemu življenju tri reči potrebne, namreč milost božja in volja človekova; in dasiravno je naredil Bog človeka brez človeka, ga vendar ni opravičil brez njega. Avguštin: „On, ki te je vstvaril brez tebe, te ne bo opravičil brez tebe“, ker hoče, da človek ž njim dela. Obertnite se k meni in jaz se bom obertnil k vam. (Zah. 1, 3). Po milosti božji, sem to, kar sem in njegova milost v meni ni bila prazna. (1. Kor. 15, 10). Ne prevzemaj se torej sam nad sebo, ampak zaupaj na milost božjo; pa tudi ne zanemarjaj, temuč pridajaj svoje prizadevanje. In zato ne pravi „storimo!“ da se ne bi zdelo, kakor ne bi nič storila milost božja, tudi ne pravi „stori!“ da se ne bi zdelo, kakor ne bi nič storila naša volja in naše prizadevanje, temuč pravi „zgodí se“ po milosti božji s pridanim našim trudom in prizadevanjem.

20. Bog hoče, da se vernimo v tisti stan, v katerem je bil vstvarjen prvi človek.

Tretje, kar hoče Bog z nami, je, da se poverni človek v stan in vrednost, v kateri je bil vstvarjen prvi človek, in ta je bila tolika, da ni duh in duša nobenega nasprotovanja čutila od mesa in počutnosti. Dokler je bila namreč duša podložna Bogu, je bilo meso tako podložno duhu, da ni čutilo pokvarjenja smerti ali bolezní in drugih strasti. Odkar sta se pa duh in duša, ki je bila v sredi mej Bogom in mesom, vperla Bogu po grehu, od tedaj se je telo vperlo duši in tedaj je začelo čutiti smert in bolezní in nepretergano vpiranje počutnosti zoper duha. Vidim drugo postavo v svojih udih, ki se bojuje zoper postavo mojega duha, (Rim. 7, 23.) in: Meso pohoteva zoper duha, duh pa zoper meso. (Gal. 5, 17.) Tako je nepretergan boj mej mesom in duhom in človek se nepretergoma pridi po grehu. Vclja božja je torej, da se naj človek poverne v prvotni stan, da ne bo namreč ničesar v mesu nasprotnega duhu. To je volja božja, vaše posvečenje. (1. Tes. 4, 3). Pa ta vclja božja se ne more izpolniti v tem življenju, ampak se bo izpolnila pri vstajenju svetnikov, ko bodo vstala telesa peveličana in bodo nepokvarljiva in imenitna. Seje se v nečasti, vstalo bo v slavi. (1. Kor. 15, 43.)

21. Ko pravimo Zgodi se tvoja volja, prosimo, da se zgodi volja božja tudi v našem mesu.

Je pa volja božja v pravičnih, kar se tiče duha, po pravičnosti in znanju in življenju. In zato ko pravimo zgodi se tvoja volja, prosimo, da se naj zgodi tudi v mesu. Zakaj na ta način jamljemo po besedi nebo duh, po besedi zemlja meso, da je pomen: Zgodi se tvoja volja tako na zemlji, to je v našem mesu, kakor se godi v nebesih, to je v našem duhu po pravičnosti. Po ti prošnji pa pridemo do blaženosti žalovanja, o kateri: Blaženi, ki žalujejo (Mat. 5, 5), in to po vsaki od treh razlag. Zakaj po prvi želimo večno življenje; ljubezen do njega nas pripelje torej k žalovanju. Gorje meni, ker se moje popótovanje podaljšuje. (Ps. 110, 5). In to hrepenenje svetnikov je tako silno, da zato hrepene po smrti, ketere se je same po sebi bati. Upamo pa si in dobro voljo imamo raji popotovati iz telesa in pričujoči biti pri Gospodu. (2. Kor 5, 8). Dalje so po drugi razlagi v žalosti tisti, ki izpolnjujejo zapovedi; zakaj, dasiravno so sladke za dušo, so vender grenke za meso, ki se nepretergoma zatira. Gredoč gredo in jokajo glede na meso, prihajajoč pa pridejo z veseljem (ps. 125, 6) glede na dušo. Prav tako po tretji razlagi iz boja, ki je neprenehoma maj mesom in duhom, prihaja žalovanje. Ni namreč mogoče, da ne bi bila duša ranjena vsaj po odpustljivih grehah od mesa in zato je v žalovanju, da se očisti. Vse noči to je temé grehe, perem svojo posteljo to je svojo vest. In kateri tako jokajo, pridejo v domovino, kamer nas pripelji Bog!

(Dalje prih.)

VSAKDANJI KRUII.

9. Za mesec september — kimavec.

1. Ljubi Bog večkrat pušča, da visimo v svojih siročinah, in tako nam daje dejanstveno spoznavati, da se brez njegove pomoči ne moremo oprostiti.

2. O kako strašna je smert, a kako lepo je drugo življenje, v katero nas kliče Bog!

3. Prizanašljivost ozdrayi več hudega v eni uri, ko nejevolja v celem letu.

4. Krepak pomoček zoper skušnjave je, da jih odkrito-serčno poveš izpovedniku; zakaj prva zahteva, ki jo duši postavlja huđobni sovražnik, je skrivati.

5. Tisoč mahinih vaj v čednosti, kaker n. p. besedico prenesti, nejevoljo premagati, bližnjemu popustiti, nerodnost prezreti, kako željo si odreči, to so reči, ki so primerne vsem, in za kar imamo vsaki čas priložnost.

6. Tista dela, ki so našemu okusu in nagnenju najbolj nasprotna, so Bogu najprijetniša in nam najkoristniša.

7. Ke bi serce povzdigovali, ko smo pali v greh, namestu da bi bili poterti, in ke bi se spodbujali, drugikrat zvestejšimi biti, bi bolje napredovali na potu Gospodovem.

8. Že petindvajset let vodim duše, in skušnja mi je pokazala neizrečeno moč presvetega altarskega zakramenta, da se duše obarujejo, pokrepčajo, izpodbudé, z eno besedo: pobožijo, ako ga prejemajo sê živo vero, s čistostjo in pobožnostjo.

9. Razlagajmo vselej koliker mogoče dobro vse, kar vidimo, da dela naš bližnji.

10. To je znamenje resnično Boga ljubeče duše: Vse, kar stori, stori iz ljubezni do Boga in na njegovo čast.

11. Ne le samo sebe more imenitna oseba zveličati, ampak lahko tudi vse svoje podložne.

12. Ke bi svet na nas ne imel ničesar grajati, bi ne bili pravi služabniki božji.

13. Dobra dela, ki jih opravljamo po nasvetu dušnega vodnika, imajo zraven lastne vrednosti tudi še vrednost odvisnosti in podložnosti.

14. Pos'ušaj nauk, ki zasluži, da se dobro umeva: „To življenje nam je bilo le dano, da ž njim večno dosežemo“. O kolika nesreča za toliko ljudi, ki ne mislijo na to!

15. Kaker nas strast vlada, tako jo dajmo z nasprotno mislijozatirati: ničemernost z mislijo na minljivost tega sveta, jezo z mislijo na korist krotkosti; in tako pri drugih strastih.

16. Ne smemo izgubiti dobrega namena, če vidimo, da veršimo čednost semtertja nepopolnoma; tako je bilo časih celo tudi pri svetnikih.

17. Ni stanu, ki ne bi imel svojih sitnosti, svojega terpljenja, svojih britkosti; pomoček pa, da jih ne čutimo, je v

tem, da svojo voljo popustimo, ter se izročimo vse v roke previdnosti božje.

18. Boga se gotovo ni bati onim, ki ga ljubijo; kajti zadovoljen je z malim, ker le predobro ve, da mu ne moremo dati veliko.

19. Ponižnost nas izpopolnjuje pred Bogom, krotkost pred ljudmi.

20. Duhovni vertje niso kaker vertje tega sveta: v tel ostane ternje in ginejo rože, v onih gine pa ternje in rože ostanejo vekoma.

21. Ako hočeš ohraniti čistost, beži pred nasprotno pregreho; zakaj pregreha je, ki vodi iz najmanjših začetkov v najostujniše grehe.

22. Je pač res, da navezanost na majhine grehe ljubezni ne vmori, pa jo derži tako terdo zvezano, da je brez prostosti, in da toraj delati ne more.

23. Ne zapravljaj besedi, kjer nimaš upanja, da bi napravil koristi.

24. Tvoja pohlevnost bodi znana vsem ljudem; in koliker more biti, bodi zmirom enake volje.

25. Čudno! duh človekov zmirom sili v skrivne sklepe božje in v njegovo presveto voljo, in preiskovati, čemu se godi to in ono!

26. Skušnjava nima nigdar več moči čez nas, kaker takrat, ko smo brez dela.

27. So ljudje, ki jemlje zdravila, če jih le kaj zaboli, ter si tako zdravje kvarijo hoteči si ga ohraniti. Prav tako se dajo spoznavati občutljivi in časti željni ljudje, da so svojeglavni in neprenosljivi, ker se razgrevajo in prevzemljejo, kaker prestopijo.

28. Obračaj se prav pogostoma k Bogu s kratkimi po go-rečimi izlivi serca.

29. Vmerjaj polagoma delavnost duha, da moreš delati kratko in mirno.

30. Kedor hoče Bogu služiti, naj bo pripravljen na kušnjava; najboljša priprava pa je, da se oborožiš s pogumom.

Marijina hišica v Loreti.

(Dalje).

Sveti zidovi so bogato oblečeni z dragoceno kamenito prevleko, po vseh štirih unanjih straneh, vendar tako da se prevleka svetih zidov ne dotika, ter je mej obojim za pedanj presledka. Ta unanja prevleka so marmorni zidovi dolgi 50 črevljev, široki in visoki skoro 30.

Na vseh štirih straneh so podobe, izbočene, z dletom napravljene. Te podobe predstavljajo razne prenose sv. hišice, dogodbe iz Marijinega življenja, skrivnosti včlovečenja. Na severni strani vidiš rojstvo in zaroko Marijino; na zapadni strani: oznanjenje, obiskanje pri Elizabeti, Marijin in Jožefov popis v Betlehemu; na južni strani nad prvimi vratmi: rojstvo Kristusovo, nad drugimi: molitev trijeh Modrih; na iztočni strani vidiš Marijino smert in razne prenose svetišča.

Te izbočine (relief) se prištevajo najbolj doveršenim delom, ki jih more pokazati kiparstvo na Talijanskem.

Na marmornih pločah ste dve verste soh (štatuv), ki greste okolu in okolu, stoječe v izdolbinah. — Perva (dolenja) versta obsega 10 prerokov, tistih, ki so napovedovali včlovečenje Mesijevo. Druga (gorenja) versta kaže 10 sibilj, ki so neki tudi prerokovale, da pride Odrešenik, ki odreši svet.

O prerokih je znano, kaj so govorili o Odrešeniku, obljubljenem v raj, in pa o ženi, ki bo kači glavo sterla.

To razodevenje so hranile mej pagani — tako so nekedaj mislili — neke ženske, v deviški zderžnosti živeče, sibilje imenovane. Njih prerokovanje, ohranjeno v 14 knjigah gerških šestomerov iz prvih stoletji po Kristusu, je sicer ponarejeno, vendar nam priča o veri prvih kristijanov in so se torej z nekako pravico podobam prerokov stare zaveze dodale podobe sibilj vsaka sè svojim prerokovanjem.

Pričenjajo se na severni strani sv. hiše, in od tod gredodanje na zapadno stran. Red je ta:

1. H e l e s p o n t s k a sibilja: njeno prerokovanje sè zlatimi čerkami napisano, je to:

Nekega dne, ko sem premišljevala, videla sem Devico, ki je bila odlično povzdignjena zavoljo svoje čistosti. Najvišji jo je

te skriynostne časti vredno spoznal. Svetu porodi odvetek, žarno svetel, ker on bo resnično slayni Sin gromovnega Gospoda, ter bo svet vladal v globokem miru.

Pod njo stoječi prerok je Izaija z izrekom (7, 14):

Glej, Devica bo spočela, in Sinu rodila, in ime njegovo bo Emanuel.

2. Frigijska sibilja z napisom:

V naročaj Device je hotel Bog, da pride sam Sin njegov, keterega bo angelj oznanil tej preslavni Devici.

Pod njo prerok Daniel z izrekom (9, 24):

Sedemdeset tjednov je okrajšanih, da se vniči hudodelstvo, in da pomazanje prejme Sveti svetih.

3. Tiburtinska sibilja z izrekom:

Mogla sem pokazati sveto Devico, ketere naročaj v deželi Nazaret bo sprejel onega, ki bode Bog v mesu in ki se bo dal videti na poljanah Betlehenskikh.

Prerok Amos (9, 11) pristavlja:

Tisti dan bom postavil šator Davidov.

4. Libijska sibilja z izrekom:

Dan pride, ko bode vladavec večnosti, razveseljeno zemljo razvetljuječ, poplašal hudobije ljudi. Vsem bo delil pravico. Sveti kralj, ki v vseh časih živi, bo počival v naročaju kraljice sveta.

Odzdolaj sedi prerok Jeremija, sklonjen premišljajoč preokbo (31, 22):

Gospod je vstvaril na zemlji nov čudež: ženska bo moža nosila v svojem naročaju.

5. Delfijska sibilja poveljuje Sinu in Mater:

Spočet v naročaju Device, bo rojen brez smertnega očeta.

Prerok Ezekiel pravi (34, 23):

Svojim ovcam hočem vzbuditi jedinega pastirja, ki jih bo vodil na pašo.

6. Eritrejska sibilja govori:

Vidim Sinu božjega, ki je z nebes prišel, . . . prevzvišena Devica iz Hebrejcev rodu ga bo dala svetu . . . Devico bo imel za mater.

Zaharija (3, 8; 6, 12):

Glej, dam, da se pokaže Vzhod, svojega služabnika, glej moža, Vshod je njegovo ime.

7. Kimerijska sibilja napoveduje:

V nežni dobi, lepega obličja, bo Devica dojila Kralja nebeških čet.

David, s harpo v roki, dodaje (ps. 131):

Posadil ga bom iz sadu tvojega telesa na tvoj prestol.

8. Perzijska sibilja :

Rojen bo od deviške Matere ; sedel bo presladki vladavec na osliču ; on edini more prinesiti izveličanje padlim ; oni veliki Bog bo rojen od Device,

Prerok Malahija (4, 2) govori :

Vzdignilo se bo sonce pravice.

9. Samska sibilja napoveduje :

Glej, hitro pridejo dnevi, ki bodo pregnali černe teme. Ljudje se bodo mogli dotikati preslavnega kralja živih, keterega bo brezmadežna Devica nosila v svojem smertnem naročaju.

Mojzes razlaga (5. M. 18, 15):

Gospod ti bode iz tvojega zaroda obudil preroka, kaker mene.

10. Kumejska sibilja :

V vsem bo podložen, Sin božji si bo v mater izbral čisto Devico.

Balaam prerok :

V Jakobu bo vshajala Zvezda, in od Izraelja pride odvetek (žezlo).

* * *

Ta umotvor — marmorno prevleko okolu sv. hišice — je izdelovalo 1: vmetalnikov, trije kiparji, mnogo drugih stavbnikov.

Vsi ti plemeniti možje so delali brez pristojne plače, zadovoljni, da smejo svoje znanje in svojo vmetalnost dati in dejati v službo visokoslavne božje Matere.

Vzdiganje in postavljanje marmornih sten je pa vendar stalo 22.000 zlatih. Toliko je stalo tudi 20 soh (kipov) in četrta železna vrata. — Sv. hišica sama ima le trojna vrata, četrta ima kameniti obod ; četrta vrata vodijo namreč gori na strop. — Nad četrterimi vratmi bereš primerne nadpise. (Dalje pr.)

Ljubezen do vbozih.

Ginljivo je jako, kako o njih govori božji služabnik Vianey. Velika sreča, pravi on, je za nas, keder nas prosijo berači v bogaimi. Ako ne bi oni k nam hodili, bi jih mi sami morali iti iskat, da jim pomagamo.

Neketeri dajo vbogaime samo zato, da bi jih drugi videli, častili in občudovali . . . Drugim se zdi, da jih vbogi nigrad zadosti ne zahvalijo. Tako ne gre! . . . Ako vi daste vbogaime zastran ljudi, potem prav delate, ako se tožite čez nehvaležnost; ali ako daste zavolj Boga, potem naj se vam vbogi zahvalijo ali ne, to je vse eno. Mi moramo storiti vsem vse dobro, kar je v naših močeh, pa ne pričakovati plačila od nikoger kaker od Boga.

Keder damo vbogaime, moramo pomisliti, da damo Bogu in ne beraču. Večkrat se zgodi, da mislimo pomagati beraču, in berač je lahko Gospod Bog . . . Sv. Janez od Boga je imel navado beračem noge vmivati ter jim potem dati jesti. Neki dan se pri tem delu pripogne k nogam enega taci, in vidi da ima noge prebodene. On vzdigne glavo, in ginljivo vsklikne: „Kaj ti si, o Gospod!“ Jezus mu pa odgovori: „Janez, meni dopade tvoja velika skerb do vbozih“. . . ter zginje. Sv. Gregor Veliki je imel vsaki dan pri mizi dvanajst vbozih. Enkrat jih zapazi trinajst, ter reče služabniku: „Trinajst jih je.“ Na to on: „Jaz jih ne vidim kaker le dvanajst.“ — Sveti papež je zapazil, kako je trinajsti spremenjaval barvo, zdaj je bil erdec, zdaj pa bel ko sneg. Po kosilu prime papež za roko tistega berača, ter ga vpraša, kedo da je.“ „Jaz sem angelj,“ mu odgovori, „in Gospod Bog me je poslal gledat od blizu, kako strežeš njegove vboge.“ To rekoč je zginil.

Neketeri videč berača, na videz zdravega, ga zmerjajo rekoč, da kaj ga ni sram pohajati. Ali lahko se zgodi, da je volja božja, da tisti človek berači. Sv. Benedikta Labra, slovečega berača svetnika, so ljudje zmerjali da je lenuh, otroci so za njim kamenje metali; ali svetnik je molče vse poterpel, ker je vedel da je to volja božja. Enkrat mu spovednik reče: „Moj brat, meni se zdi, da bi bilo bolje, da se poprimeš kakega rokodelstva, zaradi tebe se Bog večkrat žali; ljudje namreč govore, da beračiš iz lenobe.“ Na to prav ponižno odgovori Benedikt: „Moj duhovni oče, da jaz beračim, to je volja božja. Vzdignite zagrinjalo spovednice in videli boste“ . . . Spovednik vzdigne, ter vidi veliko svitlobo, ketera je vso cerkev razsvetlila. Lehko si mislimo, da je spovednik potem vmolknil. Nu, kaj vemo morda za gotovo, da ni več taci beračev? Zato se varujmo zmerjati koga. Ako jim nemamo kaj dati, prosimo Boga, da gane sercatistih, keteri jim morejo dati vbogajme.

Neketeri govore tako le: „O ta berač zlorabi miloščino.“ Naj dela on ž njo, kar mu je drago; Bog ga bo potem sodil, vas bo sodil pa o tem, ker ste mogli dati vbogaime in niste hotli.“ —

Opomniti se mora tu, da predobro serce služabnika božjega tu nekoliko daleč gre ter ga ni primoran vsakedo posnemati; kakšenkrat bi celo slabo storil, ako bi dobro poznal berača potepuha, in vender mu dal vbogaime. Gdor pozna berača pijanca ali očitnega pohujšljivca, tisti stori dobro delo ne samo, ako ga spodi od svoje hiše, temuč, ako poskerbi da ga spodijo iz cele vasi, bo imel veliko zasluženje pri Bogu in ljudeh.

P. H. R

Priporočilo v molitev.

V pobožno molitev se priporočajo: neka oseba za ohranjenje dobrega imena in da bi se nje pravda dobro in kmalu končala; dve tretjerednici v dober namen; več oseb, da bi se poboljšale, več drugih, da bi napredovale v dobrem; M. B. priporoča sebe, očeta in brata, da bi bolj skerbeli za svoje zveščanje; neka tretjerednica za zdravje, da bi mogla v cerkev hoditi; neka druga priporoča svojega spovednika in druge dušne pastirje; neka oseba v dober namen; neka žena priporoča svojega moža in otroke, da bi jo bolj slušali; neki tretjerednik z Ogerskega priporoča svoje tri sinove; neke ženske svoje može in več drugih ljudi, da bi jim Bog dal pravo pamet; T. G. za mir božji mej zakonskimi; ena oseba za pomoč v dušnih in telesnih potrebah; ena oseba, da bi jo Bog obvaroval hudih skušnjav; M. C. za mir mej sosedi in edinstvo mej rodov.

Zahvala za vslišano molitev.

In Zagreba 26. sušca 1894.

Na večer 13. listopada 1893 sem poslal 6 let starega sinka po nekem hišnem poslu k bližnjemu sosedu. Ker je bil že večkrat tam, mu je bil pot čisto zuan. Ali ta večer se je zmotil ter obernal v drugo stran. Ni ga bilo domov ob času, ko bi bil moral priti. Jaz ga grem iskat, pa ni rečejo, da je že odešel. Vernem se torej domov, misleč, da sva se zgrešila na poti. Ali doma ga ni bilo. Zdaj sva se jaz in žena prestrašila tako, da

nisva mogla govoriti. Berž sem tekel h drugim sosedom, ako je mogoče kje pri katerem. Ali ni ga bilo nikjer. Tema je postala, da ni bilo nikamer videti. Jaz sem v okolici ysakega človeka vprašal, če ga je kedo videl, tudi klical sem ga po imenu Francek, Francek! ali ves trud je bil zastonj. Se enkrat grem domov gledat, ali je prišel od kod. Ni ga bilo! Žalostna in vsa objokana se zatečeva oče in mati k svetemu Antonu Padovanskemu ter ga prosiva, naj varuje naše ljubo dete ter ga nama da nazaj. To je trajalo celo uro, otroka ni bilo nazaj. Nato ga grem iskat še enkrat. Mej potjo sem jokal in prosil sv. Antona in sv. očeta Frančiška, naj mi ga pomagata iskati, in glejte, čez dobre pol ure ga pripelje neki neznan človek za roko proti meni, ko grem po cesti. Ko ga spoznam po glasu, ga ves vesel objamem ter se hočem priserčno zahvaliti človeku, ki mi ga je pripeljal, ali on je berž odešel nazaj po tisti cesti. — Hvala bodi Bogu za toliko milost prejeto po priprošnji sv. Antona in sv. očeta Frančiška. Bodita hvaljena in česčena velika svetnika božja.

Frančišek in Marija Vrtič, tretjerednika.

Iz S e m i č a, 26. julija 1894.

V velikih skerbeh za sina, ki bi moral prestati hudo operacijo, sem se obernila z iskreno prošnjo vžaljenega materinega serca do „Prežalostne Matere Božje“, k sv. Frančisku, k sv. Antonu in sv. Ani za srečen izid in pomoč. Operacija je bila huda in že so ob njej skoraj zdravniki zgubili pogum. A glej! stoterna hvala dobremu Bogu, da je vslišal priprošnjo omenjenili prijateljev svojih! izveršila se je srečno in sin mi je zdaj ozdravljen vernjen. Čutim se dolžno, da očitno izrečem to zahvalo, da se morebiti tudi s tem obudi še bolj zaupanje v pomoč in priprošnjo ljubih svetnikov.

A n a B.

Iz S o d r a ž i č e 4. avgusta 1895.

V veči čast božjo, v čast najsvetejšega serca Jezusovega in Marijinega, sv. Jožefa, sv. Frančiška Seraf., sv. Heme! Več kot dve leti sem imela bolezen v glavi, tako šumenje, da sem večkrat mislila, da bom zblaznila. Opravljala sem več devetdnevnic zgoraj imenovanim in uslišana sim bila. Letos sem zbolela aprilja mesca in sem bila bolna tako nevarno, da sem bila dvakrat previdena sè svetimi Zakramenti za umirajoče. Spet sem molila zgoraj imenovanim; molile so tudi prijateljice zame. Obljubila sem, če ozdravim, da bom dala v „Cvetje“ razglasiti,

in meni se je tolika naboljše obrnilo, da zdej mesca avgusta že hodim. V ti hudi bolezni se mi je bilo polajšalo zadnji dan majnika in na sv. Antona Pad. dan. Serčna hvala bodi svetimu Sercu Jezusovemu in Marijinemu in vsem božjim svetnikom za tako gnado in pomoč v ti hudi bolezni. Upanje imam, da bom popolnoma ozdravela.

Pepa Primšar, tretjerednica.

Iz Gorice, 12. avg. 1894.

Ni dolgo tega, sem prosil sv. Antona, da bi mogel dobiti službo, katero sem iskal dolgo časa poprej in je nisem mogel najti. Kmalu ko sem se zaobljubil to v čast sv. Antonu v „Cvetju“ naznaniti, sem jo našel, hvala Bogu, Mariji prečisti devici in sv. Antonu Padovanskemu.

Noga v členih od perstov me je silno bolela. Komaj pa sem se sv. Antonu priporočil, sem ozdravil. — Sedaj sem zopet v eni britkosti, sem vže namreč 8 dni doma bolan, vendar zaupam na sv. Antona, da mi bo zopet dal to preljubo zdravje. Serčno se priporočaje v molitev

P. J.

Iz Vipave, 17. avg. 1894.

Naša mati so bili nevarno zbolili. Obrnili smo se tedaj s terdnim zaupanjem k Mariji, sv. Jožefu, sv. Frančišku Seraf. in k sv. Antonu Pad. s prošnjo, da bi sprosili pri Bogu ljubo zdravje naši predragi materi. — In če Bog da, da nam mati ozdravijo, obljubili smo to v „Cvetji“ naznaniti. In res, hvala Bogu, materi se je na bolje obrnilo. —

L. F. tretjerednik

H. P. v Št. I. se zahvaljuje za vslišano molitev, katero je opravila za odvrnjenje preteče nesreče pri živini z velikim zaupanjem k M. Lurdski in sv. Antonu.

Na dalje naznanjajo svojo zahvalo za vslišano molitev :

Neka tretjerednica z Notranjskega za več prošenj posebno v neki važni zadevi; neka tretjerednica za zdravje; neka oseba z Goriškega za zdravje; neka oseba iz konjiške dekanije za trikratno ozdravljenje; neka oseba iz ljubljanske okolice za večkratno pomoč v raznih zadevah po priprošnji Marije device, sv. Antona in sv. Alojzija; nekedo za pomoč zadobljeno po sv. Antonu v neki kupčijski zadevi. M. Ž. za zboljšanje zdravja po presveti Družini, sv. Frančišku in sv. Antonu.

Tudi nekateri pridevniki na -én imajo tak naglas: a p-
né'n, maslé'n, ma'glé'n, múžé'n, ognj'é'n, pèšcé'n,
platné'n; tako bi bilo menda prav tudi: písmé'n.¹⁾

10. Nekateri nedoločni pridevniki v imen., daj. in mestn.
ed. štev. ženskega spola: blé'da, cè'la, dra'ga, gār'da,
glu'ha, gnj'ila, gró'ba, gó'sta, hu'da, kri'va, lè'-
na, lè'pa, mla'da, na'ga, pu'sta, sa'ma, skó'pa,
sla'ba, slé'pa, su'ha, své'ta, to'l'sta, tār'da, zla'-
ta, ži'va, žol'ta.²⁾

11. Prislovi: bli'zù, da'vnò, la'ni.

12. Nekateri glagoli prve verste imajo 6 v nedoločniku,
sedanjem času in v opisnem participiju razen ed. moške oblike:
do'l'bsti, do'l'be, do'l'bla, (na)pré'či, ra'sti,
to'l'či, tré'sti, vlé'či.³⁾ Tako bi bilo prav tudi: vé'sti,
vé'ze, vé'zla⁴⁾ in čar'pstì, čar'pe, čar'pla⁵⁾. Le v
sed.: gri'ze, mo'l'ze, pa'se, plé've, prè'de, stri'že.⁶⁾

13. V 3. mn. os. imajo -ó (iz prvotnega -ātō) vsi glagoli,
kateri imajo v 3. ed. os. ali e v poslednjem, ali e' ali o' v pred-
poslednjem zlogu: tke', vre', mār'je, ne'se, be're., po'-
je: tkó', vró', mār'jó', nesó', beró', pojó' itd. -ó' se
ohrani tudi v participiju sed. časa v vseh spolih in padežih:
vró'č, vmār'jó'č⁷⁾

14. Nekateri glagoli prve verste imajo 6 razen 3. os. v
mn. le v določniku in v opisnem participiju v ed. ženski obliki:
(za)čé'ti, (za)čé'la, dré'ti, dár'la, (ot)é'ti, (ot)é'la,
klé'ti, klé'la, mré'ti, mār'la, (za)pé'ti, (za)pé'la,
(pod)pré'ti, (pod)pār'la, (razpro)stré'ti, (razpro)-
stār'la, (za)su'ti, (za)su'la, (o)žé'ti, (o)žé'la, žrè'ti,
žār'la. Glede opisnega participija spadajo sem tudi: da'-
la, bra'la, pra'la, sca'la, spa'la, zva'la, žga'la,
pé'la, (do)bi'la, gnj'ila, pí'la, ví'la, tār'la, (za)-
vār'la in vsi glagoli 4. verste, ki imajo v sedanjem času -i',
kosì: kosí'la, redì: redí'la.⁸⁾

stra, bi'strò, sí'làn, sí'l'na, sí'l'nò itd. je v herv. bi'star, bi-
stra, bi'stro, sí'lan, sí'l'na, sí'l'no, tu je torej naglas prvotno na
tem zlogu.

¹⁾ To so primeri izpeljani iz samostavnikov naglašanih prvotno na
poslednjem zlogu. Se zdaj na poslednjem zlogu naglašeno sùknò daje
sùkné'n, sùkné'na, sùkné'nò. Večinoma pa ima ta prirastek na-
glas ' : kosčé'n, lè'sé'n, strùpé'n itd.

²⁾ Moka in srednjega spola oblika: blé'd, blédò', rod. blédè-
ga', daj. blédèmù'; vender: dra'zèga, gó'stèga itd. Bò's, nò'v
ima v ženski obliki: bo'sh, no'va.

³⁾ V krajših oblikah se dolžna zgublja: rast, skù'pst, tre'st
(vlé'č).

⁴⁾ Zé kakor je v tré'sti, tré'se, ne kaker v vé'sti, vé'de.

⁵⁾ Čerpsti, čerpati bi se reklo po naše za brv. crpsti, cr-
pati.

⁶⁾ Hervaščina ima namreč v nedol. in deležu gri'sti, gri'zla itd.

⁷⁾ -ó' se pa v deležu v moškem im. krajša v -e': ár'de'č, ár'dé'ča.

⁸⁾ V moškem in srednjem spolu in v dvojstvu in množtvu tudi v žen-

15. V sedanjem času imajo -i' (v 3. os. mn. -e' ali -i'jo) mnogi glagoli 3. in 4. verste: árdi', árjavi', árjovi', bárli', bēži', blēdi', blēšči', bobni', bogati', boji', boli', brenči', būči', čvārči', dārči', dārsi', dārži', dihti', diši', doni', gārmí', glūši', gomāzi', gorí', greni', hiti', hlapí', hrepeni', hrešči', hrūmi', kamēni', kārjaví', kipí', kleči', kopārní', kopni', kriči', leti', leži', mádlí', mārɡoli', māršči', mārzi', miži', mladí', molči', moli', nori', párdi', pázdi', párhni', pársteni', pársi', preži', pūhti', ránci', reži', rohni', rúmení', sārbi', sédi', skáli', skārbi', skropí', slabi', slēpi', sloni', slovi', smārči', smārdi', stari', stārmí', stoji', ščedi'), štārlí', šumi', tálí', tāmni', tārpi', tišči', trohni', varti', veli', visi', vodeni', vrešči', zdi', zeleni', zori', žari', želi', živi', žvārgoli', žvenči'; — (do)bi', blagoslovi', bori', bosí', būdi', cēdi', cēli', časti', daní', darí', dáži', dēli', dēli', dobri', dolži', drēvi', drobi', druží', dūši', dvoji', falí', gasí', gārdi', glasi', glūši', gnoji', godí', goji', gosti', govori', gradi', grēši', grozi', gūbí', habi', hladí', jasni', jeri', jēzi', kadi', kali', kazi', kāsni', (po)kōri', kosi', koti', krivi', kroji', kropí', krotí', lasti', lēni', (pri)lēpi', lépoti', lēvi', loví', (po)loži', masti', maši', meči', mini', mirí', (po)moli', mori', množi', mrači', mūdi', (pre)noči', nori', oblačí'), pákli', pepeli', pesti', plodi', podi', poji', poti', praši', prēti', (o)prostí', pūsti', redi', (iz)roči', rodi', rosi', roti', sadi', sārđi', slabi', slēdi', slēpi', (na)smeti', smodi', smoli', solzi', sramoti', strēli', sūši', svari', (po)svēti', svoji', svētlí', šibi', škrofi', taji', tāmni', teži', togoti', topi', uči', vali', vari', vārsti', vārši', vedri', veseli', (po)oblasti', zlati', zlobi', znoji', zvoní'; — spi', šči'. — Sem spadajo tudi: da', ima', grē', jē', vē'; 3. os. mn.: da'jo, dadó' ali dadé'; grēdo, grēdó'; jē'jo, jēdó'; vē'jo, vēdó'.³⁾ (Dalje prih.)

skem imajo vsi ti participiji ' : da'l, da'lò, da'la, da'lò, da'li, da'le, da'la; redi'l, redi'lò, redi'la, redi'lò, redi'll, redi'le, redi'la. V ses'avah predlog naglas ' k sobi (v herv. in rušini na-se) po-teza, naglas ' pa ostaja na svojem mestu: zró'dil, zredi'la, zré'dilò, pokó'sil, pokosi'la, pokó'silò itd.

¹⁾ Bewólkt, oblačí kleidet.

²⁾ Ne: „štédi“!

³⁾ V gorenjščini se je ohranil še prvotni povdarek na končnicah, za to pa se je dolgi i v sprednjem zlogu skrajšal in je naposled izpadel, ali pa ko polglasnik po v poznejšem času prenesenem naglasu v e' se spremenil: govorva', govorta', ali: govore'va govore'ta itd. Glede poslednje spremenbe primeri ble'zo (iz blizú in te iz bl'zu) za blizú,